

PP «Tsentr operativnoyi polihrafiyi «Avanhard» [in Ukrainian].

7. *Tsentr testuvannia profesii noi kompetentnosti fakhivtsiv z vyshchoiu osvitoiu napriamiv pidgotovky «Medytsyna» i «Farmatsiia» pry Ministerstvi okhorony zdorovia Ukrainy* [Center for testing the professional competence of specialists with higher education in the fields of training «Medicine» and «Pharmacy» at the Ministry of Health of Ukraine]. URL: <https://www.testcentr.org.ua/uk/ispyty/spetsialnosti/medytsyna> [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СУХОВІРСЬКА Людмила Павлівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: методика навчання фізики на основі ресурсного підходу, методика навчання медичної та біологічної фізики.

ПИЛИПЕНКО Олена Олексіївна – асистент кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: дослідження біологічної активності та реакційної здатності потенційних лікарських сполук на основі новосинтезованих азолів.

КОСТІВ Микола Володимирович – асистент кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: методика викладання біологічної та біоорганічної хімії.

КОСТІВ Андрій Володимирович – асистент кафедри фундаментальних дисциплін Донецького національного медичного університету.

Наукові інтереси: методика викладання медичної хімії.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

SUKHOVIRSKA Liudmyla Pavlivna – PhD (pedagogical sciences Associate Professor of the Department of Fundamental Disciplines, the Head of the Department of Fundamental Disciplines Donetsk National Medical University.

Research interests: the methodology of teaching physics on the basis of the resource approach, the method of teaching medical and biological physics.

PYLYPENKO Olena Oleksiivna – assistant of the Department of Fundamental Disciplines of the Donetsk National Medical University.

Research interests: research of biological activity and reactivity of potential medicinal compounds based on newly synthesized azoles.

KOSTIV Mykola Volodymyrovych – assistant of the Department of Fundamental Disciplines of the Donetsk National Medical University.

Research interests: methods of teaching biological and bioorganic chemistry.

KOSTIV Andrii Volodymyrovych – assistant of the Department of Fundamental Disciplines of the Donetsk National Medical University.

Research interests: methods of teaching medical chemistry.

Стаття надійшла до редакції 21.08.2022 р.

УДК 378. 1

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-181-185

ТИМОЩУК Ганна Василівна –

кандидат педагогічних наук, викладач

Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації

Національного фармацевтичного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1697-4868>

e-mail: timoshchukann@gmail.com

ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ДОШОК В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. В умовах стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій, а також вимушеного дистанційного навчання, використання в освітньому процесі віртуальних дошок стає дедалі популярнішим. Частково це пояснюється тим, що зазначені інструменти візуалізації не потребують суттєвої зміни педагогічної парадигми – подання інформації є знайомим, проте адаптованим під віртуальне середовище.

Зважаючи на те, що сервіси для створення віртуальних дошок лише починають реалізовувати свій дидактичний потенціал, важливо донести до педагогів те, як саме вони працюють і як їх ефективно застосовувати під час навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Висвітленню теоретичних і практичних аспектів формування та особливостей використання віртуальних дошок в освітньому процесі присвячені праці О. Білецької, Ю. Бреус, М. Дмитерко, Ю. Донченко, С. Дяченко, Є. Зубахіної, Н. Качанюк, О. Кисельової, Т. Куцовой, Н. Лебідь, І. Маранської, І. Морквян, Т. Отрошко, Н. Руденко, О. Смально, В. Тимчини, Н. Хміль, Д. Широкова та ін. Проте, враховуючи всю багатоаспектність існуючих наукових публікацій, а також різноманітність сучасних веб-інструментів, вважаємо доцільним зробити узагальнення та підбити певні підсумки щодо їхніх функціональних можливостей, що і є метою даної роботи.

У статті було використано теоретичні **методи дослідження**, зокрема аналіз науково-педагогічної літератури з проблеми використання віртуальних дошок в освітньому процесі, узагальнення та систематизація інформації щодо дидактичного потенціалу сервісів Padlet, Jamboard, Miro, Stormboard, IDroo, Classroomscreen, а також порівняння їхніх переваг і недоліків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Віртуальна дошка – новий, перспективний та багатофункціональний сервіс – робочий простір, «білий аркуш» для спільної роботи зі створення й редагування зображень і документів, спілкування в реальному часі. Її можна використовувати не лише для візуалізації певної інформації, а й для підтримки інтерактивності занять в умовах дистанційної форми навчання, проведення контролю, фіксації успішності та взаємної перевірки у коопераційному форматі тощо. Зазначений інструмент дозволяє забезпечити активне залучення здобувачів освіти з різними особливостями сприйняття та розуміння навчального матеріалу, когнітивно-стильовими якостями, тим самим сприяє модернізації освітнього процесу й підвищенню його результативності в цілому.

У більшості випадків функціонал сервісів для створення віртуальних дошок є схожим, проте існують й дійсно унікальні рішення. Тому вважаємо доцільним розглянути ті, що широко застосовуються у педагогічній практиці й висувають мінімальні вимоги до апаратного та програмного забезпечення з метою пошуку оптимального для кожної конкретної ситуації. Так, окремо слід виділити наступні платформи: Padlet, Jamboard, Miro, Stormboard, IDroo, Classroomscreen (рис. 1), зупинимось на них більш детально.

Рис. 1. Окремі сервіси для створення віртуальних дошок

Padlet (<https://padlet.com>) – сервіс з розширеним функціоналом, який поєднує в собі можливості блогу, нотатків і платформи для онлайн-обміну файлами;

безкоштовний, зрозумілий та зручний у користуванні, з підтримкою української мови. З його допомогою можна створювати мережевий контент різного формату (стіна, дошка, полиця, сітка, карта, канва, стрічка, трансляція та ін.), а також розміщувати не лише навчальний матеріал, а й залишати повідомлення, коментарі, оцінювати та виставляти відповідні бали, додавати зображення, фото, відео, гіперпосилання. Готову дошку можна приєднати до соціальних мереж, «вбудувати» її у відповідний сайт, роздрукувати, експортувати, створити QR-код тощо [6].

Jamboard (<https://jamboard.google.com>) – сервіс від Google з різноманітними функціями та зрозумілим інтерфейсом, який дозволяє модератору демонструвати ключову інформацію під час занять у Zoom або Google Meet, а також одночасно взаємодіяти з усіма учасниками у режимі реального часу. На панелі інструментів розміщені: олівець, гумка, стікери, лазерна указка, фігура кола (з метою створення простих геометричних об'єктів), а також налаштування: «обрати», «дати зображення», «дати текст».

Miro (<https://miro.com>) – сервіс зі швидким оновленням, чіткістю зображень і текстів, багатокомпонентною бібліотекою шаблонів, можливістю додавати підручники, відео, інтерактивні вправи, дидактичні ігри, демонструвати презентації, створювати спільні проекти та ін.; інтегрується зі Slack, Google Suite, Dropbox, JIRA, Vox. Є як типові функції: приєднання тексту, стікери, фігури, олівець, гумка, так і специфічні: стрілки для зв'язку різних об'єктів, для створення інтелект-карт, таймер та ін.

Stormboard (<https://stormboard.com>) – сервіс для створення нотатків і фіксації ідей, причому кожна з останніх може містити окрему віртуальну дошку, яку всі учасники можуть знімати та доповнювати у режимі реального часу або асинхронно, оптимальний варіант її застосування – проектне навчання та дизайн-мислення.

Слід зазначити, що здобувачі освіти за допомогою даного інструменту візуалізації можуть розміщувати Post-itNotes на дошці, створювати повідомлення (текст, зображення, посилання на відео з YouTube, коментарі), які можна обговорювати або голосувати за них. Повідомлення легко переміщуються. Stormboard не використовує Flash, тому на мобільних пристроях працює так, як і на персональному комп'ютері [4, с. 255].

IDroo (<https://idroo.com>) – сервіс, якому також властивий розширений функціонал і доступний інтерфейс. Є чат і плагін для Skype. Зазначений інструмент візуалізації – ідеальний варіант для всіх, хто користується математичними символами, формулами,

геометричними фігурами. Серед обмежень – створення за безкоштовною версією лише п’яти віртуальних дошок.

Classroomscreen

(<https://classroomscreen.com>) – сервіс без обмежень у використанні та управлінні із широким колом можливостей та налаштувань, зокрема: додавання та редагування файлів різного формату, зміна фону, проведення

опитувань, миттєве генерування навчального контенту в QR-код, зміна рівня звуку (шуму), функції випадкового вибору, світлофору (колір як сигнал для початку роботи або до її припинення), таймеру, годинника, календаря, кубиків і багато інших.

Порівняльний аналіз зазначених вище сервісів для створення віртуальних дошок наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Функціональні можливості	Padlet	Jamboard	Miro	Stormboard	IDroo	Classroomscreen
Безкоштовна версія	5 дошок	●	5 дошок	5 дошок	5 дошок	«екран»
Мова інтерфейсу (одна із доступних)	українська	російська	англійська	англійська	англійська	українська
Можливість додавати файли	●	●	●	●	○	●
Можливість зберігати у форматі *.pdf	●	●	●	○	●	●
Можливість проводити опитування серед учасників	●	○	○	●	●	●
Можливість оцінювати учасників	●	○	○	●	○	●
Можливість змінювати дизайн	●	●	●	●	●	●
Відсутність реєстрації для учасників	○	○	○	○	○	●

Порівняння окремих сервісів для створення віртуальних дошок

Як видно з таблиці, кожен з представлених сервісів має свої переваги та недоліки, тому під час їхнього вибору освітянам слід враховувати заплановану мету, педагогічну позицію успішного розв’язання завдань, що виникають під час дистанційного навчання, особливості індивідуального стилю професійної діяльності, власні уподобання та досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Загалом використання віртуальних дошок несе в собі виконання наступних функцій:

- візуальної з метою посилення пізнання, тобто набуття та використання знань;
- інформативної – зазначені інструменти є безпосередніми носіями навчальної інформації у різних формах, що сприяє пізнавальній активізації процесів мислення здобувачів освіти, кращому розумінню сутності явищ, процесів, зв’язків;
- інтерактивної – робота учасників у режимі реального часу, забезпечення взаємодії між ними та викладачем, забезпечення оперативного зворотнього зв’язку.

Основними принципами створення віртуальних дошок є: лаконічність, автономність, структурність, якірність, стабільність, естетичність, вплив на максимальну кількість органів чуття, простота, доступність [1, с. 19-21].

Розглядаючи віртуальні дошки як інструменти візуалізації, що використовуються в освітньому процесі, необхідно зазначити, що вони повинні відповідати певним вимогам,

серед яких Н. Житеньова виділяє педагогічні, психологічні, ергономічні та естетичні (рис. 2).

Рис. 2. Вимоги до створення візуальних дидактичних засобів [2, с. 165]

Спираючись на попередні власні дослідження [6], а також напрацювання вітчизняних і зарубіжних науковців [3; 5; 7; 8], серед дидактичних можливостей застосування віртуальних дошок (узагальнюючи їхній функціонал) виділяємо наступні:

- проведення мозкового штурму (педагог фіксує проблему, а здобувачі освіти – варіанти її вирішення. При цьому, на відміну від звичайної дошки, модератор не відволікається та не витрачає час на запис і може повноцінно брати участь в обговоренні);
- використання кейс-методу (педагог фіксує кейс, а здобувачі освіти – причини

виникнення та шляхи розв'язання відповідної проблемної ситуації, далі – обговорення та вибір кращого рішення з опорою на аналіз позитивних і негативних наслідків кожного);

- реалізація технології перевернутого навчання;
- актуалізація опорних знань (педагог розміщує всі необхідні матеріали, здобувачі освіти ознайомлюються з ними та, за необхідності, уточнюють);
- створення спільного конспекту лекцій;
- колективний пошук і збереження матеріалів відповідної тематики;
- формування списку додаткових джерел;
- збір аргументів щодо спірного питання (одна віртуальна дошка відображає відповіді здобувачів освіти «за», інша – «проти»);
- проведення консультацій;
- розміщення об'яв і важливої інформації;
- заснування віртуальних галерей та бібліотек;
- організація віртуальних екскурсій (передбачає розміщення панорам різних місць світу);
- відображення планування та звітності.

Наведений перелік не є вичерпним і може бути доповнений, зважаючи на особливості та технічні можливості кожного з сервісів для створення віртуальних дошок.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Таким чином, віртуальні дошки є перспективними та багатофункціональними інструментами візуалізації, які відповідають нагальним вимогам цифрової трансформації сучасного суспільства та сприяють посиленню інформаційної насиченості освітнього процесу, а отже детермінують його якість.

Кожному із існуючих сервісів для створення віртуальних дошок властиві як переваги, так і певні недоліки щодо функціональних можливостей та панелі управління, тому під час вибору оптимального серед них освітянам слід враховувати заплановану мету, особливості індивідуального стилю професійної діяльності, власні уподобання та досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми. Актуальним напрямом подальших розвідок є більш ґрунтовний аналіз сутності та дидактичного потенціалу зазначених у статті, а також інших відомих сервісів для створення віртуальних дошок; розробка засад підготовки педагогічних і науково-педагогічних працівників до їхнього ефективного застосування в освітній практиці.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Житеньова Н. В. Візуальні дидактичні засоби : створення та використання в освітній практиці : навч.-метод. посіб. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2019. 89 с.
2. Житеньова Н. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін до використання технологій візуалізації в освітньому процесі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків, 2020. 538 с.
3. Лебідь Н., Бреус Ю. Онлайн-заняття для молоді : від старту до фінішу : посіб. Дніпро, 2021. 63 с.
4. Лютий В. М. Формування мовної компетентності у офіцерів військових частин Національної гвардії України в процесі дистанційного навчання : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Слов'янськ, 2021. 322 с.
5. Смирнова І. О. Он-лайн-дошка в освітньому процесі : метод. рек. Суми, 2018. 30 с.
6. Тимошук Г. В. Віртуальна дошка Pudlet як ефективний інструмент візуалізації в освітньому процесі. *Eurasian scientific discussions : materials of the 7th International scientific and practical conference, Barcelona, August 1-3, 2022. Barcelona, Spain : Barca Academy Publishing, 2022. P. 175–179.*
7. Фрик О. В. О дидактических возможностях использования виртуальной доски Pudlet в образовательном процессе ВУЗа. *Вестник Сибирского института бизнеса и информационных технологий.* 2020. № 1 (33). С. 15–19.
8. Хміль Н. А. Теорія і практика формування професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04. Харків, 2021. 634 с.

REFERENCES

1. Zhytienova, N. V. (2019). *Vizualni dydaktychni zasoby : stvorennia ta vykorystannia v osvittinii praktytsi.* Navch.-metod. posib. [Visual didactic means : creation and use in educational practice. Educational and methodical manual]. Kharkiv, 89 p. [in Ukrainian].
2. Zhytienova, N. V. (2020). *Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnykh uchyteliv pryrodnycho-matematychnykh dystsyplin do vykorystannia tekhnologii vizualizatsii v osvittomu protsesi.* Diss. dr. ped. nauk [Theoretical and methodological foundations of professional training of future teachers of natural and mathematical disciplines for the use of visualization technologies in the educational process. Dr. ped. sci. diss.]. Kharkiv, 538 p. [in Ukrainian].
3. Lebid, N., Breus YU. (2021). *Onlain-zaniattia dlia molodi : vid startu do finishu.* Posib. [Online classes for young people : from start to finish. Manual]. Dnipro, 63 p. [in Ukrainian].
4. Liutyi, V. M. (2021). *Formuvannia movnoi kompetentnosti u oftiseriv viiskovykh chastyn Natsionalnoi hvardii Ukrainy v protsesi dystantsiinoho navchannia.* Diss. kand. ped. nauk [Formation of language competence among officers of military units of the National Guard of Ukraine in the process of distance learning. Kand. ped. sci. diss.]. Slov'iansk, 322 p. [in Ukrainian].

5. Smyrnova, I. O. (2018). *On-lain-doshka v osvithnomu protsesi*. Metod. rek. [On-line board in the educational process. Guidelines]. Sumy, 30 p. [in Ukrainian].

6. Tymoshchuk, H. V. (2022). *Virtualna doshka Pudlet yak efektyvnyi instrument vizualizatsii v osvithnomu protsesi* [Pudlet as an effective visualization tool in the educational process. Eurasian scientific discussions : materials of the 7th International scientific and practical conference]. Barcelona, August 1-3, pp. 175–179. [in Ukrainian].

7. Frik, O. V. (2020). *O dydaktycheskykh vozmozhnostiakh yspolzovaniya vIRTUALNOI dosky Pudlet v obrazovatelnom protsesse VUZa* [About the didactic possibilities of using the Pudlet in the educational process of the university]. *Vestnyk Sybyrskoho ynstytuta byznesa y ynformatsyonnykh tekhnolohiy*. Vol.1 (33), pp.15–19. [In Russian].

8. Khmil, N. A. (2021). *Teoriia i praktyka formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh uchyteliv do vykorystannia khmarnykh tekhnolohii u navchalno-vykhovnomu protsesi*. Diss. dr. ped. nauk [Theory and practice of formation of professional readiness of future

teachers for the use of cloud technologies in the educational process. Dr. ped. sci. diss.]. Kharkiv, 634 p. [in Ukrainian].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ТИМОЩУК Ганна Василівна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології, Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації Національного фармацевтичного університету.

Наукові інтереси: педагогічна аксіологія, сучасні педагогічні технології.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

TYMOSCHUK Hanna Vasylivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer of the Department of Pedagogy and Psychology, Institute for Advanced Training of Pharmacy Specialists (IATPS), National University of Pharmacy.

Research interests: pedagogical axiology, modern pedagogical technologies.

Стаття надійшла до редакції 16.08.2022 р.

УДК 811.111'25

DOI: 10.36550/2415-7988-2022-1-205-185-189

ТКАЧУК Тетяна Іванівна –

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного
торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4223-269X>
e-mail: t.kachuk@knute.edu.ua

ПАСЛАВСЬКА Інга Болеславівна –

асистент кафедри іноземної філології та перекладу
Вінницький торговельно-економічний інститут Державного
торговельно-економічного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0410-0098>
e-mail: i.paslavska@vtei.edu.ua

СТИЛІСТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ДЖЕРЕЛ В СУЧАСНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Постановка та обґрунтування актуальної проблеми. Показник емболії у англomовних джерелах обумовлений кількістю використання перекладачем у тексті перекладу слів та сполучень, які не мають семантичної інформації, тобто вигуків, нерелевантних повторів у порівнянні з їх фактичною потребою у вихідному тексті (ВТ). Їх підвищення у текстових параметрах свідчить про домінування емоційного забарвлення у викладенні інформації реципієнтом-перекладачем, що вважається спробою в більш художньому маневрі відтворити мовлення дійових осіб, роздуми та коментарі автора щодо фактів та подій за текстом оригіналу. Варго зазначити, що такі відхилення від норми повинні бути збалансованими тоді, як їх доречність у тексті неодмінно має слідувати жанровому опису оригіналу та різновидам

інформації, представленої у ВТ. Саме обґрунтуванню цих перспектив й присвячене дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Нині в перекладознавстві мають місце досить тривалі дискусії щодо універсальності статусу згаданих мовленнєвих рис майбутнього перекладача, в роботі котрого безпосередньо надається перевага саме термінові «перекладні закономірності» в контексті позначення усіх стилістичних деформацій перекладу [1–10]. У зв'язку з такими перспективами існує певний інтерес до міжкультурної взаємодії та семіотики культур у перекладі (П. Донець, І. Ключанов, Ю. Лотман, Ю. Степанов, У. Есо, S. Petrilli, T. Sebeok, W. Wills), збереження емоційно-прагматичного й естетичного складових перекладання (Т. Андрієнко, Р. Зорівчак, М. Іваницька, Л. Коломієць,